

2. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:

3. Мащенко М. А. Управління розвитком державно-приватного партнерства щодо забезпечення інвайронментальної безпеки в умовах інноваційної економіки / М. А. Мащенко // Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. – Х.: Вид. Іванченка І. С., 2020. – с. 210-218.

4. Теоретико-методологічні засади формування національної економічної системи в умовах інтеграції у світове господарство [Електронний ресурс] : монографія / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента М. С. Брілья. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 208 с.

УДК 338.242

Роль державного регулювання національної економіки на сучасному етапі

Лазарєва Є. О.

студентка факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Комплексна оцінка ролі держави в економічній системі забезпечує методологічну основу для аналізу та з'ясування важливості функцій, які вона виконує.

На сучасному етапі держава виконує три основні функції:
забезпечення ефективності виробництва;
забезпечення справедливості;
забезпечення стабільності економічного розвитку.

Функція забезпечення ефективності виробництва полягає в тому, що держава визначає податки та пільги, регулює обіг грошей і кредитну систему, створює умови для ефективного використання обмежених ресурсів.

Сьогодні держава виступає як підприємець, оскільки державні підприємства також працюють в економіці.

В економічній науці існує два підходи до впорядкування процесів:

Класична теорія про те, що ринковий механізм автоматично забезпечує рівність попиту та пропозиції, унеможлиблює скорочення довгострокових скорочень, включаючи виробництво, інфляцію та безробіття;

Кейнсіанська теорія, заснована на необхідності державного регулювання економіки.

Державне регулювання ринкової економіки – це умова, яка впливає на економіку за допомогою правових та економічних засобів, що спрямовують інвестиції, комерційні підприємства та приватних осіб на досягнення цілей та пріоритетів держави, соціальної та економічної політики.

Державне регулювання економіки здійснюється для створення, компенсації та регулювання діяльності держави щодо створення нормальних умов для ефективного функціонування ринку та вирішення складних соціально-економічних проблем національної економіки та суспільства.

Державна підтримка (підтримка функціонування ринку) включає: юридичний супровід ринкової діяльності, встановлення ринкової та промислової інфраструктури, захист конкурентного середовища тощо.

До компенсаційних дій держави належать компенсація недоліків або негативних наслідків ринку, здійснення антимонопольних та екологічних заходів, регулювання захисту інвалідів та бідних тощо.

Державна регуляторна діяльність передбачає регулювання економічних та соціальних відносин для досягнення конкретних цілей.

Основними завданнями державного регулювання економіки є:

управління ресурсами та макроекономічна ефективність;

макроекономічна продуктивність;

підвищення продуктивності праці в суспільному виробництві на основі техніко-технологічних інновацій;

вдосконалення організації та управління; пропорційний розвиток економіки;

повне і швидке задоволення соціально-економічних потреб суспільства;

забезпечення стабільного розвитку національної економіки;

забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку;

Реалізація соціальних цілей соціального розвитку включає: соціальну справедливість; ефективне працевлаштування; екологічна рівновага; задоволення соціально-культурних та духовних потреб населення.

Основні функції державного регулювання економіки:

цільова - визначення основних цілей, пріоритетів розвитку економіки країни;

стимулююча - створення регулюючих установ, які можуть ефективно впливати на діяльність (інтереси) економічних інститутів та стимулювати економічні процеси у напрямку, необхідному суспільству;

нормативна - встановлення конкретних правил діяльності для держави, права, законодавства, норм та господарської діяльності;

коригуюча - встановлення прогресивних процесів для вдосконалення розподілу ресурсів в економіці, усунення негативного впливу зовнішніх факторів та забезпечення соціально-економічних умов для функціонування суспільства;

соціальна - соціально - економічні відносини (наприклад, між підприємцями та робітниками) держави, перерозподіл доходів, соціальний захист та соціальне забезпечення, охорона навколишнього середовища тощо;

регулююча - безпосереднє управління неринковим сектором економіки, регулювання державного сектору економіки, створення суспільних благ та послуг;

контролююча - закони, нормативні акти, економічні, екологічні та соціальні стандарти тощо. Це означає контроль за державним контролем та виконанням [3].

У світі існує дві основні моделі ринкової економіки: ліберальна та соціально орієнтована.

Ліберальна модель передбачає незначне втручання держави в економічні процеси, вузький державний сектор економіки, значну свободу економічних активів, мінімальну участь держави у вирішенні соціальних проблем (США, Великобританія, Франція).

Соціальна модель - в основному державне регулювання, важливий державний сектор (Німеччина, Норвегія, Швеція, Австрія, Японія). В даний час в Україні існує змішана ринкова модель, яка поєднує елементи двох основних моделей. Незважаючи на те, що в нашій країні розвиваються ліберально-ринкові тенденції, це не супроводжується зменшенням податкового навантаження, і, як ми знаємо, розмір податкового навантаження значною мірою залежить від обсягу коштів, що виділяються до бюджету, відповідно [2].

Сучасна ринкова економіка України "регулюється державою".

Однією з основних функцій держави у подальшому розвитку ринкової економіки є забезпечення економічної безпеки та добробуту своїх громадян шляхом підтримання конкурентного ринкового середовища, забезпечення конституційного права кожного громадянина на підприємництво, встановлення сприятливої правової бази для права.

Розвиток економічної діяльності створює необхідні умови для вирішення багатьох економічних та соціальних проблем в Україні. Підвищення ролі підприємництва є передумовою стабільного економічного зростання та конкурентоспроможності економіки держави, створення робочих місць та збільшення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів. На сьогодні основні інструменти державного регулювання економічної діяльності не ефективні, що свідчить про необхідність їх перегляду.

В Україні створено законодавство, яке визначає правові основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, але неефективна робота контролюючих органів не дозволяє задовольнити всі

їх вимоги. Тому практичне застосування законодавства у сфері державної реєстрації господарських організацій не дозволяє їй отримати максимальний ефект від своєї діяльності, внаслідок наявності необхідних умов для функціонування інституту державних реєстраторів на місцевому рівні. діяльність. Реалізація права кожного на підприємницьку діяльність ускладнюється недосконалою системою дозволів в економічній галузі. Дозвільна система в Україні залишається найбільш бюрократичною та обтяжливою системою серед держав, що утворилися на території колишнього Радянського Союзу. Проблеми в цій галузі регулюються тисячами правових норм.

Основною концепцією державного регулювання економіки України має стати структурна політика, основою якої має стати вибіркоче забезпечення галузей, що забезпечують виробництво конкурентоспроможної продукції, розвиток малого та середнього підприємництва, незалежність та безпеку економіки, покращення рівня життя та добробуту. Адже імідж нашої держави і, відповідно, співпраця з багатьма країнами та привабливість іноземних інвесторів, значною мірою залежить від державної політики та ефективності використання важелів державного регулювання [4, 5].

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення_10.10.2020р.)
2. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення : Монографія. Львів: Арсенал, 2012. – 386 с.
3. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки : підручник / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К. : Знання, 2008. – 398 с.
4. Мащенко М. А. Управління розвитком державно-приватного партнерства щодо забезпечення інвайронментальної безпеки в умовах інноваційної економіки / М. А. Мащенко // Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. – Х.: Вид. Іванченка І. С., 2020. – с. 210-218.